

[Johs. Christiansen.]

sine egne minimale styrker således, at vi skal have en del af dem stående udenfor landets grænser. Men hvori vil den omtalte hjælp udefra overhovedet komme til at bestå? I det store og hele vel deri, at vestlige flyvestyrker foretager strategiske bombninger af eventuelle fjendtlige baser. Dette ville naturligvis være af virkelig betydning, hvis forholdet var det, at vore hjemlige styrker var store nok til at kunne holde Danmark i en længere periode, men efter udtalelser fra mere end een sagkyndig side vil Danmark højst kunne holdes i nogle timer, et døgn eller to, i hvert fald ikke så længe, at hjælp til dette formål i betragteligt omfang kan nå hertil i rette tid.

Jeg har endnu ikke omtalt de fjernskydningsbaser, der er under fortsat udbygning på den tyske Østersøskyst i området mellem Rügen og Königsberg. Her udvikles og forbedres stadig det radiostyrede fjernvåben, raketbomberne, som i slutningen af Hitlerkrigen anrettede så store ødelæggelser på London og andre engelske byer. Når visse militære stiller sig skeptisk med hensyn til disse våbens træfsikkerhed, må jeg minde om, at også denne er langt større end for seks år siden, bl. a. opnået ved, at Dagø, der ligger 500—600 km fra fjernskydningsbaserne, i lang tid har været evakueret for at tjene som mål for denne fjernskydning. Det er en kendt sag, at dette våben allerede så langt tilbage som i 1948 i høj grad foruroligede svenske militærsagkyndige. Herhjemme omtales dette frygtelige våben helst ikke, og hvis det endelig nævnes, er det med tilføjelse af, at man endnu ikke anser dets effektivitet for at være videre stor. Forholdet er imidlertid det, at hvis man sætter en passers ene ben i en af våbnets baser og slår en halvcirkel op over Skandinavien, så vil man se, at hele Mellemsverige og Danmark kommer indenfor den rækkevidde, som våbnet med sikkerhed vides at have.

Det ville interessere, hvis den højtærede forsvarsminister ville oplyse lidt om, hvad et dansk forsvar evner at stille op mod en eventuel beskydning med dette våben.

Hvad specielt hæren og dens størrelse angår, vil jeg gerne fremsætte følgende betragtninger:

Mit parti tror ikke på værdien af en stor landhær, bl. a. fordi vi under henvisning til, hvad jeg allerede har sagt, ikke kan forestille os, at forholdene, som de nu engang er, muliggør udkæmpelsen af egentlige feltslag på dansk jord. Det eneste område, der har en smule dybde, er Jylland. Men selv her forekommer dybden yderst

ringe i forhold til de bevægelsesmuligheder, som en moderne krig forudsætter. Det er min opfattelse — og heri vil sagkundskaben vist give mig ret —, at med den landhær, der nu stilles forslag om, vil det ikke være muligt at slå en amfibieoperation som den, ministeren taler om, tilbage. Den vil naturligvis forme sig som et lynangreb, men da vil der jo i det første døgn, i alt fald stort set, kun kunne regnes med den beredskabsstyrke, som er ved hånden.

Den mulighed, som da står tilbage, er at optage et vigende, henholdende forsvar, indtil mobiliseringen er tilendebragt, og den vil, såvidt jeg ved, kræve et å to døgn. Men for at kunne føre det nævnte henholdende forsvar kræves der navnlig to ting: den fornødne dybde i det angrebne område og naturlige forsvarspositioner i terrænet, som man f. eks. har det i Norge og i Sverige: udstrakte skovstrækninger, store, brede vandløb, små og større bjergformationer o.s.v. Alt dette kender vi intet til her i Danmark, og det er derfor vanskeligt, for ikke at sige umuligt for mig, når jeg skal prøve at vurdere disse ting, at komme til andet resultat end, at man ikke ville kunne magte at stille en landhær af en størrelse, som havde virkelig betydning overfor dette.

I vurderingen af en større landhærs betydning har lignende betragtninger som de, jeg har fremført her, gjort sig gældende f. eks. i Belgien. I Belgien opgav forsvarskommissionen helt tidligere forestillinger om nytten af store forsvarslinier dækket af landforter og store landstyrker. Forsvarskommissionen i Belgien gjorde opmærksom på, at en sådan hær let kunne desorganisere hele nationens liv. Jeg bemærker, at kommissionen afgav sin betænkning efter afslutningen af traktaten om den vesteuropæiske forsvarsunion, der jo omfattede både England og Frankrig foruden Beneluxlandene. Men foruden manglen på forsvarsmæssig dybde og naturlige dækstillinger i terrænet mangler Danmark også enhver betydende mulighed for selv at producere krigsmateriel, idet det er blottet for de såkaldte strategiske råstoffer udover de spinkle lagre, der kan blive tale om at opsamle. Endelig gør jeg opmærksom på, at fremtrædende militære chefer i deres bedømmelse af, hvor store militære styrker Danmark i virkeligheden burde have til sin rådighed for at kunne øve afgørende modstand, ved tidligere lejligheder har opstillet langt større krav end dem, der nu imødekommes af flertallets forslag.

Jeg har udtalt mig om, hvilke opgaver et dansk militær efter min opfattelse ikke vil